

Nr 5.

Uppläst och godkänd i Första kammaren den 30 maj 1913.

» » » » Andra kammaren den 30 maj 1913.

Riksdagens skrivelse till Konungen angående regleringen av utgifterna under riksstatens femte huvudtitel, innefattande anslagen till sjöförvarsdepartementet.

(Statsutskottets utlåtanden nr 5, 19, 20, 58, 61, 89 och 131 samt memorial nr 67 och 155.)

Till Konungen.

I avseende å regleringen av utgifterna under riksstatens femte huvudtitel, omfattande anslagen till sjöförvarsdepartementet, får Riksdagen för Eders Kungl. Maj:t anmäla följande beslut.

Provisorisk lönereglering för departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli samt kommandoexpedition.

1:o) I den till Riksdagen den 14 januari innevarande år avlätna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov har, under åberopande av det propositionen bilagda statsrådsprotokollet över sjöförvarsärenden för samma dag, Eders Kungl. Maj:t under femte huvudtiteln i punkten 1 föreslagit Riksdagen att till provisorisk lönereglering

Bihang till Riksdagens protokoll 1913. 14 saml. 5 häft. (Nr 5.)

för befattningshavare i sjöförvarsdepartementet, i enlighet med grunder och på villkor, som angivas i statsrådsprotokollen angående andra och femte huvudtitlarna, på extra stat för år 1914 bevilja ett förslagsanslag av 4,315 kronor, därav högst 75 kronor må användas till höjning av vikariatsersättning under semester, och varav 100 kronor må av Kungl. Maj:t utanordnas under år 1913 förskottsvis av tillgängliga medel såsom tillägg till det i 1913 års riksstat för samma ändamål anvisade belopp av 4,115 kronor.

Under åberopande beträffande det under förevarande punkt äskade anslaget till ålderstillägg åt vissa vaktmästare i departementet av vad innevarande Riksdag beslutat i fråga om ålderstillägg åt vissa vaktmästare i justitiedepartementet, får Riksdagen anmäla, att Riksdagen till provisorisk lönerreglering för befattninghavare i sjöförvarsdepartementet, i enlighet med grunder och på villkor, som angivas i statsrådsprotokollet över justitiedepartementets ärenden den 14 januari 1913, på extra stat för år 1914 beviljat ett förslagsanslag av 4,215 kronor, därav högst 75 kronor må användas till höjning av vikariatsersättning under semester.

Förstärkning av anslaget till marinförvaltningen.

2:o) Ut i punkt 2 av denna huvudtitel har Eders Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att på extra stat för år 1914 bevilja *dels* till beredande av fyllnad i den i marinförvaltningens stat uppförda anvisningen till vikariatsersättning, arvoden till extra ordinarie tjänstemän och biträden samt renskrivningskostnad m. m. ett anslag av 6,300 kronor, *dels ock* till förstärkning av arbetskrafterna å revisions- och bokslutskontoren i marinförvaltningen ett anslag av 9,400 kronor.

I staten för marinförvaltningen finnes för närvarande upptaget ett belopp av 25,800 kronor för vikariatsersättning, arvoden till extra ordinarie tjänstemän och biträden samt renskrivningskostnad m. m. Vid marinförvaltningens år 1908 beslutade omorganisation blevo vid beräkning av nyssnämnda anvisning, som då utgjorde ett något lägre belopp, 3,000 kronor upptagna för konsulenter, avsedda att anlitas vid handläggning av frågor om avslutande av leveransavtal eller andra kontrakt rörande materialier och förnödenheter i större omfattning. Riksdagen har emellertid inhämtat, att under de gångna åren endast i ett enda fall konsulenter för angivna ändamål blivit anlitate.

Enligt vad Eders Kungl. Maj:t nu föreslagit skulle anvisningen till vikariatsersättning m. m. enligt å sid. 16 av statsrådsprotokollet inför

beräkning ökas medelst ett anslag av 6,300 kronor å extra stat; och har Riksdagen icke funnit sig böra framställa någon erinran häremot.

Det likaledes å extra stat begärda anslaget av 9,400 kronor är avsett att sålunda fördelas:

till förstärkning av arbetskrafterna å revisionskontoret:		
med en extra revisor för en kostnad av	kronor	3,000: —
» biträden vid granskning av förrådsredogörelserna för en kostnad av	»	1,600: —
samt till förstärkning av arbetskrafterna å bokslutskontoret:		
med en extra revisor och bokhållare för en kostnad av	»	3,000: —
» i övrigt erforderligt arbetsbiträde för en kostnad av	»	1,800: —
	Summa	<u>kronor 9,400: —</u>

Riksdagen anser sig ej av den framlagda utredningen kunna fullt bedöma, huruvida det för dessa ändamål begärda anslaget är behöfligt, men finner sig dock ej böra motsätta sig, att anslaget beviljas å extra stat för år 1914.

Riksdagen vill i detta sammanhang särskilt framhålla vikten av att åtgärder för förenkling av redovisningsväsendet vid marinen *snart* må vidtagas. Att de nuvarande förhållandena icke äro tillfredsställande framgår bland annat därav, att i vissa fall samma redovisningar och räkenskaper, innan de överlämnas till kammarrätten, bliva föremål för upprepade revisioner, varav vållas såväl onödig tidsutdräkt som obehöfliga kostnader.

På grund av det sålunda anförda har Riksdagen *dels* till beredande av fyllnad i den i marinförvaltningens stat uppförda anvisningen till vikariatsersättning, arvoden till extra ordinarie tjänstemän och biträden samt renskrivningskostnad m. m. på extra stat för år 1914 beviljat ett anslag av 6,300 kronor;

dels ock till förstärkning av arbetskrafterna å revisions- och bokslutskontoren i marinförvaltningen på extra stat för år 1914 beviljat ett anslag av 9,400 kronor.

Marinstaben.

3:o) Eders Kungl. Maj:t har under punkt 3 av denna huvudtitel föreslagit Riksdagen att

dels, med godkännande av stat för marinstaben av den lydelse, bilagan nr 1 vid ovannämnda statsrådsprotokoll angående femte huvudtiteln utvisar, i riksstaten för år 1914 höja anslaget till marinstaben, nu 1,200 kronor, med 1,800 kronor till 3,000 kronor,

dels besluta, att det i staten för marinstaben från och med år 1914 uppförda arvodet till en bibliotekarie icke må utgå till person, som äger anställning å stat vid marinen;

dels ock godkänna följande tillägg till och ändring i nu gällande villkor och bestämmelser för åtnjutande av de i staten för vaktmästaren upptagna löneförmåner, nämligen:

att vaktmästaren må årligen, i den mån sådant kan ske utan hinder för göromålsens behöriga gång, åtnjuta semester under 15 dagar,

att tjänstgöringspenningar få av vaktmästaren uppbäras endast för den tid, han verkligen tjänstgjort eller åtnjutit semester, samt

att vid beräkning av tidpunkten för inträdande av avlösningsförhöjning genom ålderstillägg icke må föras vaktmästaren till last den tid han åtnjutit semester.

Med förevarande framställning avses dels uppförande i staten för marinstaben av arvode åt en bibliotekarie med 1,800 kronor, dels ock beredande av semester åt vaktmästaren därstädes i enlighet med de grunder, som i skrivelsen angående fjärde huvudtiteln angivits för semester åt vaktmästare vid generalstaben och artilleristaben.

Under åberopande av vad Riksdagen i sistnämnda avseende anfört i punkt 4:o) av sin skrivelse nr 4 angående regleringen av utgifterna under riksstatens fjärde huvudtitel får Riksdagen anmäla, att Riksdagen

dels med godkännande av stat för marinstaben av den lydelse, bilagan nr 1 vid statsrådsprotokollet angående femte huvudtiteln utvisar, i riksstaten för år 1914 höjt anslaget till marinstaben, nu 1,200 kronor, med 1,800 kronor till 3,000 kronor;

dels beslutat, att det i staten för marinstaben från och med år 1914 uppförda arvodet till en bibliotekarie icke må utgå till person, som äger anställning å stat vid marinen;

dels ock godkänt följande tillägg till och ändring i nu gällande villkor och bestämmelser för åtnjutande av de i staten för vaktmästaren upptagna löneförmåner, nämligen:

att vaktmästaren må årligen, i den mån sådant kan ske utan hinder för göromålsens behöriga gång, åtnjuta semester under 15 dagar,

att tjänstgöringspenningar få av vaktmästaren uppbäras endast för den tid, han verkligen tjänstgjort eller åtnjutit semester, samt

att vid beräkning av tidpunkten för inträdande av avlöningsförhöjning genom ålderstillägg icke må föras vaktmästaren till last den tid, han åtnjutit semester.

Sjökrigsskolan.

4:o) Eders Kungl. Maj:t har under punkt 4 av denna huvudtitel föreslagit Riksdagen att, med godkännande av stat för sjökrigsskolan av den lydelse, bilagan nr 2 vid ovannämnda protokoll angående femte huvudtiteln utvisar, i riksstaten för år 1914 höja reservationsanslaget till sjökrigsskolan, nu 37,504 kronor, med 1,983 kronor till 39,487 kronor.

De ändringar, som föreslagits i ifrågavarande stat, äro betingade dels av sjökrigsskolans pågående omorganisation, dels ock därav att det nuvarande arvodet å 865 kronor till en redogörare ansetts böra utbytas mot ett dylikt å 1,095 kronor till en intendent.

Riksdagen får härmed anmäla, att Riksdagen, med godkännande av stat för sjökrigsskolan av den lydelse, bilagan nr 2 vid statsrådsprotokollet angående femte huvudtiteln utvisar, i riksstaten för år 1914 höjt reservationsanslaget till sjökrigsskolan, nu 37,504 kronor, med 1,983 kronor till 39,487 kronor.

Avlöning för flottans kårer och stater.

5:o) Eders Kungl. Maj:t har under punkt 5 av denna huvudtitel föreslagit Riksdagen att

dels godkänna stater för marinintendenturkåren, marinläkarkåren och flottans poliskår av den lydelse bilagorna nr 3—5 vid ovannämnda statsrådsprotokoll angående femte huvudtiteln utvisa;

dels medgiva, att till beredande av förstärkning av arbetskrafterna vid marinintendenturkåren femte huvudtiteln's allmänna besparingar må tillsvidare efter Kungl. Maj:ts bestämmande tagas i anspråk;

dels godkänna följande tillägg till nu gällande villkor och bestämmelser för åtnjutande av de i staten för marinintendenturkåren för vaktmästare upptagna löneförmåner, nämligen:

att vaktmästare må årligen, i den mån sådant kan ske utan hinder för göromålens behöriga gång, åtnjuta semester under 15 dagar,

att tjänstgöringspenningar få av vaktmästare uppbäras under den tid, han åtnjutit semester, samt

att vid beräkning av tidpunkten för inträdande av avlöningsförhöjning genom ålderstillägg icke må föras vaktmästare till last den tid, han åtnjutit semester;

dels ock, med godkännande av förordad minskning i anvisningen för reserv- och indragningsstaterna samt båtsmanskompanierna, i riksstaten för år 1914 minska anslaget till avlöning för flottans kårer och stater, nu 5,843,595 kronor, med 1,303 kronor till 5,842,292 kronor.

Enligt departementschefens beräkningar skulle medelsbehovet under anslagstiteln avlöning för flottans kårer och stater år 1914 bliva följande:

	För 1913 av Riksdagen anvisat.	För 1914 beräknat behov.	Ökning.	Minskning.
Officerskåren	713,400	713,400		
Reservofficerare under repetitionsövning, förslagsvis	10,500	10,500		
Reservofficersaspiranter	26,700	26,700		
Underofficerskåren	826,260	826,260		
Sjömanskåren	2,310,679	2,310,679		
Skeppsgossekåren	34,767 50	34,767 50		
Mariningenjörkåren	231,295	231,295		
Marinintendenturkåren	299,869 50	300,634 50	765	
Reservmarinintendentsaspiranter	4,005	4,005		
Ecklesiastikstaten	8,900	8,900		
Marinläkarkåren	144,385	146,385	2,000	
Poliskåren	75,700	75,700		
Inkvarteringsbidrag för officerare och underofficerare, förslagsvis	278,260	278,260		
Reserv- och indragningsstater samt båtsmanskompanierna, förslagsvis	13,020 32	8,952 32		4,068
Dagaflöning till officerare och underofficerare, förslagsvis	865,853	865,853		
I riksstaten afrundat med	— 68	— 68		
Summa	5,843,595	5,842,292	2,765	4,068

Beträffande staten för *marinintendenturkåren* har Eders Kungl. Maj:t föreslagit, att de vaktmästare, som tjänstgöra i Stockholm, skulle i likhet

med vaktmästare vid centrala verk med reglerade löner komma i åtnjutande av ortstillägg på sedvanliga villkor, ävensom att samtliga vaktmästarna skulle erhålla rätt till semester i enlighet med de grunder, som under fjärde huvudtiteln angivits för semester åt vaktmästare vid generalstaben och artilleristaben.

Vidkommande den förra frågan har Riksdagen icke haft annat att erinra, än att ortstillägg icke synes böra utgå retroaktivt för åren 1912 och 1913. I fråga om förmånen av semester får Riksdagen, under åberopande av vad Riksdagen uttalat i punkt 4:o av sin skrivelse nr 4 angående regleringen av utgifterna under riksstatens fjärde huvudtitel, anmäla, att Riksdagen bifallit vad Eders Kungl. Maj:t föreslagit.

Vidare har Eders Kungl. Maj:t beträffande staten för *marinläkarkåren* föreslagit, att den till dagtraktamente till marinläkare av 2:a graden och marinläkarstipendiater under tjänstgöring i land förslagsvis upptagna summan, 5,000 kronor, skulle höjas med 2,000 kronor till 7,000 kronor. Med detta förslag, som Riksdagen ansett sig böra godkänna, avses, att de tre marinläkarna vid Stockholms station under vintermånaderna skulle erhålla förstärkning av ytterligare en läkare (marinläkare av 2:a graden).

Utgifterna för vikariatsersättning vid *flottans poliskår* hava hittills enligt gällande reglemente avförts å förskottstitel för att sedermera anmälas till ersättande av allmänna besparingarna å femte huvudtiteln. Eders Kungl. Maj:t har nu föreslagit, att för bestridande av dessa utgifter skulle i staten för flottans poliskår uppföras en anvisning å 4,500 kronor, varemot en å staten förekommande post till inkvarteringsbidrag å 8,400 kronor skulle undergå motsvarande minskning och sålunda upptagas till 3,900 kronor. Statens slutsumma komme sålunda att förbli oförändrad. Häremot har Riksdagen intet att erinra.

På grund av vad sålunda anförts och då Riksdagen bifallit vad Eders Kungl. Maj:t i övrigt under denna punkt föreslagit, får Riksdagen anmäla, att Riksdagen

dels godkänt stater för marinintendenturkåren, marinläkarkåren och flottans poliskår av den lydelse, bilagorna nr 3—5 vid statsrådsprotokollet angående femte huvudtiteln utvisa;

dels medgivit, att till beredande av förstärkning av arbetskrafterna vid marinintendenturkåren femte huvudtiteln's allmänna besparingar må tillvidare efter Eders Kungl. Maj:ts bestämmande tagas i anspråk;

dels godkänt följande tillägg till nu gällande villkor och bestämmelser för åtnjutande av de i staten för marinintendenturkåren för vaktmästare upptagna löneförmåner, nämligen:

att vaktmästare må årligen i den mån sådant kan ske utan hinder för göromålens behöriga gång, åtnjuta semester under 15 dagar,

att tjänstgöringspenningar få av vaktmästare uppbäras under den tid, han åtnjuter semester, samt

att vid beräkning av tidpunkten för inträdande av avlöningsförhöjning genom ålderstillägg icke må föras vaktmästare till last den tid, han åtnjuter semester;

dels ock med godkännande av förordad minskning i anvisningen för reserv- och indragningsstaterna samt båtsmanskompanierna, i riksstaten för år 1914 minskat anslaget till avlöning för flottans kårer och stater, nu 5,843,595 kronor, med 1,303 kronor till 5,842,292 kronor.

Personligt lönetillägg åt marindirektören av 2:a graden i flottan C. E. Richson.

6:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts under punkt 6 av denna huvudtitel gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med vad under föregående år ägt rum, till personligt lönetillägg åt marindirektören av 2:a graden i flottan Carl Eric Richson på extra stat för år 1914 anvisat ett belopp av 1,365 kronor.

Personligt lönetillägg åt bataljonspredikanterna vid flottans station i Karlskrona.

7:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med vad under de senaste åren ägt rum, till beredande av personligt lönetillägg av 600 kronor för år åt en var av bataljonspredikanterna vid flottans station i Karlskrona Ernst Alfred Waldemar Holmberg och Ernst Algot Collén på extra stat för år 1914 anvisat ett belopp av 1,200 kronor.

Extra lönetillägg för år 1913 åt vissa statens tjänstemän och betjänte.

8:o) Med bifall till vad Eders Kungl. Maj:t under punkt 8 av denna huvudtitel föreslagit har Riksdagen till beredande, i enlighet med de i statsrådsprotokollet angående sjunde huvudtiteln angivna grunder, av

extra lönetillägg för år 1913 åt en del tjänstemän och betjänte i ämbetsverk, kårer och stater, hörande till sjöförsvarsdepartementet, på extra stat för år 1914 anvisat såsom förslagsanslag ett belopp av 2,000 kronor.

Personligt lönetillägg till sergeanten över stat vid kustartilleriet A. G. Sjöqvist.

9:o) Eders Kungl. Maj:t har under punkt 11 av denna huvudtitel föreslagit Riksdagen att till personligt lönetillägg åt sergeanten över stat vid kustartilleriet Anders Gustaf Sjöqvist på extra stat för år 1914 anvisa ett belopp av 580 kronor.

Då Riksdagen icke haft något att erinra mot denna Eders Kungl. Maj:ts framställning, har Riksdagen till personligt lönetillägg åt sergeanten över stat vid kustartilleriet Anders Gustaf Sjöqvist på extra stat för år 1914 anvisat ett belopp av 580 kronor.

Filtar för fartygen vid flottans station i Karlskrona.

10:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts under punkt 13 av denna huvudtitel gjorda framställning har Riksdagen för anskaffande av filter för flottans fartyg i Karlskrona beviljat på extra stat för år 1914 ett anslag av 12,000 kronor.

Förläggningspersedlar för kustartilleriets personal inom kustpositionerna vid mobilisering.

11:o) Eders Kungl. Maj:t har i punkt 14 av denna huvudtitel föreslagit Riksdagen medgiva, att de av 1904 och 1912 års Riksdagar å extra stat beviljade anslag till anskaffning av beklädnad och sängservis för kustartilleriets värnpliktiga må, i vad angår den för sängservis avsedda, ännu återstående delen av dessa anslag, användas för anskaffning av inventarier för förläggning såväl av värnpliktiga som av annan i besättningarna å kustpositionerna ingående personal och att därutöver möjligen återstående besparingar få tagas i anspråk för anskaffning av beklädnad åt kustartilleriets värnpliktiga.

Riksdagen har icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts framställning, och har Riksdagen alltså medgivit, att de av 1904 och 1912 årens Riksdagar å extra stat beviljade anslag till anskaffning av beklädnad och sängservis för kustartilleriets värnpliktiga må, i vad angår den för sängservis avsedda, ännu återstående delen av dessa anslag, användas för anskaffning av inventarier för förläggning såväl av värnpliktiga som av annan i besättningarna å kustpositionerna ingående personal och att därutöver möjligen återstående besparingar få tagas i anspråk för anskaffning av beklädnad åt kustartilleriets värnpliktiga.

Flottans nybyggnad och underhåll.

12:o) I punkt 15 av denna huvudtitel har Eders Kungl. Maj:ts förslagit Riksdagen att i riksstaten för år 1914 höja reservationsanslaget till flottans nybyggnad och underhåll, nu 2,662,000 kronor, med 66,500 kronor till 2,728,500 kronor.

Av den begärda anslagsökningen är ett belopp av 34,000 kronor avsett för underhåll av den nya fartygsmateriel, som väntas vara färdig år 1914 och då kräva underhåll (minfartyget Clas Fleming och undervattensbåtar). Emot denna anslagsökning har Riksdagen intet att erinra.

I övrigt innebär Eders Kungl. Maj:ts förslag att åt daglönare vid flottan skulle beredas förmånen av någon tids ledighet årligen med bibehållande av oavkortade avlöningsförmåner (semester). Sådan ledighet skulle sköterskorna å flottans sjukhus i Karlskrona få åtnjuta under 14 dagar årligen efter ett års anställning och daglönarna vid varven och å de verkstäder, som lyda under förvaltningsdirektionerna, under 6 dagar årligen efter ett års tjänstetid. Ett ordnande av semesterförhållandena i enlighet med dessa grunder har beräknats medföra ökade kostnader vad angår daglönare, som lyda under förvaltningsdirektionerna och sjukhuset i Karlskrona, till 3,525 kronor samt beträffande varvens daglönare till 32,500 kronor. De förra kostnaderna hava ansetts kunna bestridas utan anslagsökning, men för beredande av semester åt varvens daglönare har Eders Kungl. Maj:ts nu föreslagit en ökning av anslaget till flottans nybyggnad och underhåll med 32,500 kronor.

Vid flottans sjukhus i Karlskrona tjänstgjorde förr s. k. sjukvaktare, vilka voro daglönare. Då dessa emellertid så småningom ersattes

av sköterskor, anställdes även dessa såsom daglönare. Emellertid torde det vid lasaretten vara regel, att sköterskorna äro anställda med månads- eller årslön med rätt att åtnjuta tjänstledighet med bibehållen avlöning under omkring 15, respektive 30 dagar årligen. Även om sköterskorna vid flottans sjukhus till namnet äro daglönare, torde de dock med hänsyn till tjänstgöringen kunna räknas fullt jämnställda med nämnda sköterskor vid lasaretten. Det synes därför Riksdagen vara med billighetens fordringar överensstämmande, att sjuksköterskorna vid sjukhuset i Karlskrona beredas den föreslagna ledigheten under 14 dagar årligen efter ett års anställning. Såsom departementschefen omnämnt erfordras icke härför någon anslagsökning.

Vad daglönarna vid varven och verkstäderna beträffar, har marinförvaltningen, som föreslagit, att dessa skulle åtnjuta semester under 4 dagar årligen efter 7 års oavbruten anställning vid flottan och under 6 dagar årligen efter 10 års dylik anställning, framhållit, att enligt detta förslag komme semesterförmånen att bliva en belöning för och eggelse till ett längre kvarstannande i kronans tjänst. Då dessa daglönare i viss mån hava en mera fast anställning än vad benämningen angiver, i det att de kunna komma i åtnjutande av pension från flottans pensionskassa, finner Riksdagen den av marinförvaltningen angivna synpunkten beaktansvärd. Den av Eders Kungl. Maj:t angivna tjänstetiden av 1 år, efter vilken semester skulle kunna inträda, synes emellertid Riksdagen vara alltför kort och vill Riksdagen för sin del uppställa en oavbruten anställning av 4 år såsom villkor för semesterförmånens inträdande. Däremot har Riksdagen intet att erinra emot att semestertiden bestämmes till 6 dagar årligen under förutsättning att sådan ledighet icke förorsakar någon olägenhet för göromålens behöriga gång.

Såsom redan nämnts har Eders Kungl. Maj:t för beredande av semester åt varvens daglönare föreslagit en ökning av detta anslag med 32,500 kronor. Riksdagen saknar utredning om, vilka utgifter för samma ändamål erfordras, därest semesterförmånen skulle inträda först efter 4 års tjänst, men anser att för år 1914 ifrågavarande kostnader böra kunna upptagas till det av departementschefen föreslagna beloppet.

I sin helhet bör anslagsökningen sålunda på sätt Eders Kungl. Maj:t föreslagit uppgå till $(34,000 + 32,500 =)$ 66,500 kronor.

Riksdagen har alltså i riksstaten för år 1914 höjt reservationsanslaget till flottans nybyggnad och underhåll, nu 2,662,000 kronor, med 66,500 kronor till 2,728,500 kronor.

Krigsfartygsmateriel.

13:o) Eders Kungl. Maj:t har i punkt 16 av denna huvudtitel föreslagit Riksdagen att till krigsfartygsmateriel bevilja på extra stat för år 1914 ett anslag av 2,500,000 kronor, därav 1,050,000 kronor borde avsättas för att användas, på sätt framdeles skulle närmare bestämmas, samt tillika medgiva, att Eders Kungl. Maj:t finge i mån av behov låta redan under innevarande år förskottsvis utanordna ett till ändring av undervattensbåten nr 1 beräknat belopp, 150,000 kronor.

Riksdagen får härmed anmäla, att Riksdagen, med bifall till Eders Kungl. Maj:ts proposition, till krigsfartygsmateriel beviljat på extra stat för år 1914 ett anslag av 2,500,000 kronor, därav 1,050,000 kronor böra avsättas för att användas, på sätt framdeles må närmare bestämmas, samt tillika medgivit, att Eders Kungl. Maj:t må i mån av behov låta redan under innevarande år förskottsvis utanordna ett till ändring av undervattensbåten nr 1 beräknat belopp, 150,000 kronor.

Täckande av brist i anslaget till anskaffning av undervattensbåten Hvalen.

14:o) Eders Kungl. Maj:t har i punkt 17 av denna huvudtitel föreslagit Riksdagen att till täckande av återstående brist i anslaget till anskaffning av undervattensbåten Hvalen bevilja på extra stat för år 1914 ett belopp av 36,657 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra emot Eders Kungl. Maj:ts framställning, får härmed anmäla, att Riksdagen till täckande av återstående brist i anslaget till anskaffning av undervattensbåten Hvalen beviljat på extra stat för år 1914 ett belopp av 36,657 kronor.

Anskaffning av transportmedel för flottans varv i Stockholm.

15:o) I punkt 18 av denna huvudtitel har Eders Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen medgiva att för anskaffning av transportmedel för flottans varv i Stockholm bevilja ett anslag av 60,000 kronor och därav på extra stat för år 1914 anvisa ett belopp av 36,000 kronor.

Med ifrågavarande framställning avses anskaffande av fem nya kolpråmar till ett pris av 12,000 kronor för varje. Av de nya pråmarna är en avsedd att ersätta en under år 1911 förolyckad dylik.

Med bifall till vad Eders Kungl. Maj:t sålunda föreslagit har Riksdagen för anskaffning av transportmedel för flottans varv i Stockholm beviljat ett anslag av 60,000 kronor och därav på extra stat för år 1914 anvisat ett belopp av 36,000 kronor.

Påbyggnad av sjömanskårens kasärn II i Karlskrona m. m.

16:o) Med bifall till vad Eders Kungl. Maj:t under punkt 19 av denna huvudtitel föreslagit har Riksdagen av det av 1912 års riksdag för påbyggnad av sjömanskårens kasärn II i Karlskrona samt för anordnande av centraluppvärmning, elektrisk belysning och brandposter såväl i nämnda kasärn som i sjömanskårens kasärn I i Karlskrona beviljade anslag å 236,700 kronor på extra stat för år 1914 anvisat återstående, ännu icke anvisade beloppet 118,350 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att i mån av behov låta utanordna detta belopp redan under innevarande år.

Tidsenliga lyft- och transportanordningar å flottans varv i Karlskrona.

17:o) Med anledning av Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen av det av 1912 års riksdag beviljade anslag å 100,000 kronor till tidsenliga lyft- och transportanordningar å flottans varv i Karlskrona anvisat på extra stat för år 1914 återstående, ännu icke anvisade beloppet 50,000 kronor.

Anordningar till förbättrande av de sanitära förhållan- dena i ingenjördepartementets verkstäder å flottans varv i Karlskrona.

18:o) Eders Kungl. Maj:t har i punkt 21 av denna huvudtitel föreslagit Riksdagen, att för anordningar till förbättrande av de sanitära förhållandena i ingenjördepartementets verkstäder å flottans varv i Karlskrona på extra stat för år 1914 bevilja ett anslag av 18,000 kronor.

Riksdagen får härmed anmäla, att Riksdagen för anordningar till förbättrande av de sanitära förhållandena i ingenjördepartementets verkstäder å flottans varv i Karlskrona på extra stat för år 1914 beviljat ett anslag av 18,000 kronor.

Omläggning av spårnätet vid flottans varv i Karlskrona.

19:o) I punkt 22 av denna huvudtitel har Eders Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att för omläggning av spårnätet vid flottans varv i Karlskrona bevilja ett anslag av 66,800 kronor och därav på extra stat för år 1914 anvisa ett belopp av 22,300 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot vad Eders Kungl. Maj:t sålunda föreslagit, har för omläggning av spårnätet vid flottans varv i Karlskrona beviljat ett anslag av 66,800 kronor och därav på extra stat för år 1914 anvisat ett belopp av 22,300 kronor.

Modernisering och utvidgning av järngjuteriet samt anordnande av metallgjuteri vid flottans varv i Karlskrona.

20:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts under punkt 23 av denna huvudtitel gjorda framställning har Riksdagen för modernisering och utvidgning av järngjuteriet vid flottans varv i Karlskrona samt anordnande av ett från gjuteriet avskilt metallgjuteri på extra stat för år 1914 anvisat ett belopp av 140,000 kronor.

Tillbyggnad av båtbygggarverkstaden å flottans varv i Karlskrona.

21:o) Med anledning av Eders Kungl. Maj:ts under punkt 24 av denna huvudtitel gjorda framställning har Riksdagen för tillbyggnad av den å flottans varv i Karlskrona befintliga båtbygggarverkstaden på extra stat för år 1914 beviljat ett anslag av 45,000 kronor.

Elektriska anläggningar för marinens behov i Karlskrona.

22:o) Under punkt 25 av denna huvudtitel har Eders Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att, i avvaktan på den proposition angående beviljande av anslag för elektriska anläggningar för flottans station och varv i Karlskrona, Eders Kungl. Maj:t komme att till Riksdagen avlåta, för berörda ändamål bland de extra anslagen å femte huvudtiteln för år 1914 beräkna ett belopp av 90,500 kronor.

Sedermera har Eders Kungl. Maj:t i en den 7 mars 1913 till Riksdagen avlåten proposition (nr 127), under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över sjöförsvarsärenden för samma dag, föreslagit Riksdagen att för elektriska anläggningar för marinens behov i Karlskrona bevilja på extra stat för år 1914 ett anslag av 162,200 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att låta förskottsvis utanordna hälften av detta belopp, eller 81,100 kronor, redan under innevarande år.

Av den lämnade utredningen framgår, att i huvudsak två olika utvägar förefunnits för tillgodoseende av marinens behov av elektrisk kraft till belysning och andra ändamål i Karlskrona. Antingen skulle nämligen den nuvarande kraftcentralen å ingenjördepartementet utvidgas eller ock avtal om leverans av elektrisk ström träffas med Karlskrona stad, som hämtar elektrisk energi dels från eget elektricitetsverk och dels från Hemsjö. En utvidgning av marinens nuvarande kraftcentral skulle kräva väsentligen högre anläggningskostnad och jämväl högre driftkostnader än om, på sätt Eders Kungl. Maj:ts förslag innebär, elektrisk ström komme att levereras av Karlskrona stad. Då sålunda den av Eders Kungl. Maj:t föreslagna anordning ur kostnadssynpunkt ställer sig fördelaktigare och då de av Karlskrona stad nyligen lämnade erbjudandena i fråga om hållande av ständigt lager av brännolja för dieselmotorernas drift m. m. innefatta garantier för att, i händelse av driftavbrott på ledningen till Hemsjö, marinen likväl skall få sitt behov av elektrisk energi tillgodosett, har Riksdagen godkänt Eders Kungl. Maj:ts föreliggande, av marinförvaltningen tillstyrkta framställning.

Riksdagen har sålunda för elektriska anläggningar för marinens behov i Karlskrona beviljat på extra stat för år 1914 ett anslag av 162,200 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att låta förskottsvis utanordna hälften av detta belopp, eller 81,100 kronor, redan under innevarande år.

Muddrings- och sprängningsarbeten i yttre varvshamnen i Karlskrona.

• 23:o) Med bifall till vad Eders Kungl. Maj:t under punkt 26 av denna huvudtitel föreslagit har Riksdagen för muddrings- och sprängningsarbeten i yttre varvshamnen i Karlskrona beviljat ett anslag av 95,000 kronor samt därav på extra stat för år 1914 anvisat ett belopp av 32,000 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att låta utanordna sistnämnda belopp redan under innevarande år.

Utvidgning och modernisering av flottans varv i Karlskrona m. m.

24:o) Uti en inom Riksdagen väckt motion har hemställts, det Riksdagen ville besluta att hos Eders Kungl. Maj:t anhålla, det täcktes Eders Kungl. Maj:t låta utreda, huruvida och i vilken omfattning krono-varvet i Karlskrona må ombyggas och utvidgas för att kunna i vidsträcktaste mån tjänstgöra vid nybyggnader av pansarbåtar och andra krigsfartyg, samt för Riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen kan giva anledning.

För att kunna motsvara sina ändamål måste flottans varv vara försedda med ganska stor arbetspersonal, bestående till icke ringa del av yrkesskickligt folk. Utrustnings- och reparationsarbetena å fartygen äro emellertid av sådan art, att vid vissa tider och tillfällen hela personalen måste därpå koncentreras. Under andra tider åter kan personalen beredas sysselsättning genom utförande av erforderliga nybyggnadsarbeten. Redan ur denna synpunkt torde det sålunda vara lämpligt, att ett av flottans varv inrättas så, att nybyggnad av fartyg där kan med fördel företagas. Då i Karlskrona redan finnes en dyrbar och omfattande varvsanläggning, som tvivelsutan väl lämpar sig för utvidgning, är det tydligt, att detta varv bör komma i fråga för nu åsyftade ändamål. För att emellertid nybyggnadsarbeten skola kunna utföras på rimlig tid och med goda ekonomiska resultat är det naturligtvis behöfligt, att varvet och verkstäderna försättas i fullt modernt skick och förses med härför erforderliga maskinella anordningar. Härigenom skulle åter den fördelen vinnas, att de behöfliga reparationsarbetena kunde mera rationellt, snabbare, billigare och till större omfattning än

nu är fallet utföras vid detta varv. Och det synes Riksdagen ganska troligt att, därest staten äger ett örlogsvarv, inrättat för nybyggnad av alla fartygsslag, det skall vara möjligt för staten att vid förekommande beställningar från enskilda skeppsvarv betinga sig arbetenas utförande för billigare pris än eljest. Även bör beaktas, att nybyggnader under utförande å örlogsvarvet i Karlskrona skulle vara i viss mån skyddade genom förefintliga försvarsanstalter.

Riksdagen finner det sålunda ur många synpunkter vara fördelaktigt, om Karlskrona örlogsvarv bleve moderniserat och utvidgat, så att å detta varv nybyggnader av örlogsfartyg av alla för vår flotta behövligen slag kunde utföras.

På grund av vad sålunda anförts får Riksdagen anhålla, det Eders Kungl. Maj:t måtte föranstalta om erforderlig utredning rörande Karlskrona örlogsvarvs utvidgning och modernisering, i syfte att å varvet må kunna utföras nybyggnader av pansarbåtar och andra krigsfartyg, samt för Riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen må kunna föranleda.

Pressluftanordning vid flottans varv i Stockholm.

25:o) Uti punkt 27 av denna huvudtitel har Eders Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att till pressluftanordning vid flottans varv i Stockholm på extra stat för år 1914 anvisa ett anslag av 11,000 kronor.

Riksdagen har till pressluftanordning vid flottans varv i Stockholm på extra stat för år 1914 anvisat ett anslag av 11,000 kronor.

Utförande av en ångpannecentral m. fl. anläggningar å Kungsholmsfort.

26:o) Med bifall till vad Eders Kungl. Maj:t under punkt 28 av denna huvudtitel föreslagit har Riksdagen av det av 1912 års Riksdag för utförande av en ångpannecentral och en elektrisk kraftcentralstation m. fl. arbeten å Kungsholmsfort beviljade anslag av 243,663 kronor på extra stat för år 1914 anvisat ett belopp av 123,938 kronor.

Varmbadhus m. m. å Kungsholmsfort.

27:o) Med anledning av Eders Kungl. Maj:ts under punkt 29 av denna huvudtitel gjorda framställning har Riksdagen på extra stat för år 1914 beviljat till uppförande av nytt varmbadhus å Kungsholmsfort 23,435 kronor och till inredande av tvättstuga i nuvarande varmbadhuset därstädes 1,565 kronor.

Sjukvårdslokaler å Kungsholmsfort.

28:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts under punkt 30 av denna huvudtitel gjorda framställning har Riksdagen för inredande av sjukvårdslokaler i skyddat läge å Kungsholmsfort beviljat på extra stat för år 1914 ett anslag av 15,950 kronor.

Anläggning av vattenledning från Göteborgs stad till Nya varvet m. m.

29:o) I punkt 31 av denna huvudtitel har Eders Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att för anläggning av vattenledning från Göteborgs stad till Nya varvet samt för anordnande av vatten- och avloppsledningar inom Nya varvet m. m. bevilja på extra stat för år 1914 ett anslag av 104,000 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att låta i mån av behov förskottsvis utanordna detta belopp redan under innevarande år.

Då Riksdagen vidhåller sin förut uttalade mening att militärstationen å Nya varvet är i oavsligt behov av ett välordnat vattenlednings- och avloppssystem, och då en mera praktisk lösning av frågan än vad det nu föreliggande förslaget innebär icke kunnat vinnas, har Riksdagen med bifall till Eders Kungl. Maj:ts framställning för anläggning av vattenledning från Göteborgs stad till Nya varvet samt för anordnande av vatten- och avloppsledningar inom Nya varvet m. m. beviljat på extra stat för år 1914 ett anslag av 104,000 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att låta i mån av behov förskottsvis utanordna detta belopp redan under innevarande år.

Elektrisk belysningsanläggning vid Nya varvet.

30:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts under punkt 32 av femte huvudtiteln gjorda framställning, har Riksdagen för elektrisk belysningsanläggning vid Nya varvet beviljat på extra stat för år 1914 ett anslag av 12,000 kronor.

Proviantförråd vid Fårösunds kustposition.

31:o) Med anledning av Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen för uppförande av proviantförråd vid Fårösunds kustposition på extra stat för år 1914 beviljat ett anslag av 6,975 kronor.

Permanenta kokinrättningar inom Vaxholms och Oskar-Fredriksborgs fästning m. m.

32:o) Med bifall till vad Eders Kungl. Maj:t i punkt 34 av denna huvudtitel föreslagit har Riksdagen till permanenta kokinrättningar jämte inventarier inom Vaxholms och Oskar-Fredriksborgs fästning beviljat ett anslag av 78,500 kronor och därav på extra stat för år 1914 anvisat ett belopp av 39,250 kronor.

Flottans övningar.

33:o) Eders Kungl. Maj:t har i punkt 35 av denna huvudtitel föreslagit Riksdagen att i riksstaten för år 1914 uppföra reservationsanslaget till flottans övningar med samma belopp som i 1913 års stat eller 1,645,000 kronor.

Då Riksdagen icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag eller vad departementschefen i ämnet anfört till statsrådsprotokollet har Riksdagen i riksstaten för år 1914 uppfört reservationsanslaget till flottans övningar med samma belopp som i 1913 års stat eller 1,645,000 kronor.

Sjöbeväringens vapenövningar samt beklädnad och ersättning därför.

34:o) I punkt 36 av denna huvudtitel har Eders Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att, i avvaktan på den proposition angående bestämmande av ordinarie förslagsanslaget till sjöbeväringens vapenövningar samt beklädnad och ersättning därför, som Eders Kungl. Maj:t komme att till Riksdagen avlåta, i nämnda anslag, nu 1,491,951 kronor, måtte beräknas en förhöjning av 145,000 kronor och detta anslag i dess helhet sålunda beräknas till 1,636,951 kronor.

Därefter har Eders Kungl. Maj:t i en den 19 mars 1913 till Riksdagen avlåten proposition, nr 143, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över sjöförsvarsärenden för samma dag föreslagit Riksdagen att i riksstaten för år 1914 höja det å ordinarie stat uppförda förslagsanslaget till sjöbeväringens vapenövningar samt beklädnad och ersättning därför från nuvarande belopp 1,491,951 kronor, med 158,864 kronor till 1,650,815 kronor.

Med bifall till vad Eders Kungl. Maj:t i nyssnämnda proposition föreslagit har Riksdagen i riksstaten för år 1914 höjt det å ordinarie stat uppförda förslagsanslaget till sjöbeväringens vapenövningar samt beklädnad och ersättning därför från nuvarande belopp, 1,491,951 kronor, med 158,864 kronor till 1,650,815 kronor.

Kustartilleribeväringens vapenövningar samt beklädnad och ersättning därför.

35:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts under punkt 37 av denna huvudtitel gjorda framställning har Riksdagen i riksstaten för år 1914 höjt förslagsanslaget till kustartilleribeväringens vapenövningar samt beklädnad och ersättning därför, nu 441,154 kronor, med 32,000 kronor till 473,154 kronor.

Skjutförsök och inskjutning av kanoner.

36:o) Eders Kungl. Maj:t har i punkt 38 av denna huvudtitel föreslagit Riksdagen att till skjutförsök och inskjutning av kanoner på extra stat för år 1914 bevilja ett anslag av 35,000 kronor.

Riksdagen har till skjutförsök och inskjutning av kanoner på extra stat för år 1914 beviljat ett anslag av 35,000 kronor.

Övningsmateriel för utbildning i skjutning.

37:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts under punkt 39 av denna huvudtitel gjorda framställning har Riksdagen av det av 1912 års riksdag till anskaffning av övningsmateriel för utbildning i skjutning beviljade anslag å 126,720 kronor anvisat på extra stat för år 1914 återstående, ännu icke anvisade beloppet 63,360 kronor.

Anskaffning av och anställande av försök med en 28 cm. kanon med lavettage samt ammunition.

38:o) Med anledning av Eders Kungl. Maj:ts under punkt 40 av denna huvudtitel gjorda framställning har Riksdagen av det av 1911 års riksdag för anskaffning av och anställande av försök med en 28 cm. kanon med lavettage samt ammunition beviljade anslag å 300,000 kronor anvisat på extra stat för år 1914 återstående, ännu icke anvisade beloppet 100,000 kronor.

Omladdning av halvpansargranater med brisansämne.

39:o) Uti punkt 41 av denna huvudtitel har Eders Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att för avslutande av omladdningen av samtliga i fartygens utrustningar ingående 15 cm. halvpansargranater M 98 på extra stat för år 1914 bevilja ett anslag av 40,000 kronor.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag har Riksdagen för avslutande av omladdningen av samtliga i fartygens utrustningar ingående 15 cm. halvpansargranater M 98 på extra stat för år 1914 beviljat ett anslag av 40,000 kronor.

Förbättring av projektilutredningen för vissa pansarbåtar.

40:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts under punkt 42 av denna huvudtitel gjorda framställning har Riksdagen till förbättring av projektilutredningen för vissa pansarbåtar på extra stat för år 1914 beviljat ett anslag av 100,000 kronor.

Anskaffning av brisansladdade projektiler till kustartilleriets grova kastpjäser.

41:o) Med anledning av Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen av det utav 1911 års riksdag beviljade anslag å 150,000 kronor för anskaffning av brisansladdade projektiler till kustartilleriets grova kastpjäser anvisat på extra stat för år 1914 återstående, ännu icke anvisade beloppet 50,000 kronor.

Avståndsmätare för kustfästningarna.

42:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts under punkt 44 av denna huvudtitel gjorda framställning har Riksdagen av det av 1912 års riksdag för anskaffning av moderna avståndsmätare för kustfästningarna beviljade anslag å 100,000 kronor anvisat på extra stat för år 1914 återstående, ännu icke anvisade beloppet 50,000 kronor.

Övningsmateriel för kustartilleriets utbildning i skjutning.

43:o) I punkt 45 av denna huvudtitel har Eders Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att för anskaffning av övningsmateriel för kustartilleriets utbildning i skjutning bevilja ett anslag av 95,000 kronor och därav på extra stat för år 1914 anvisat ett belopp av 31,700 kronor.

Med bifall till vad Eders Kungl. Maj:t sålunda föreslagit har Riksdagen för anskaffning av övningsmateriel för kustartilleriets utbildning i skjutning beviljat ett anslag av 95,000 kronor och därav på extra stat för år 1914 anvisat ett belopp av 31,700 kronor.

Anskaffning av torpeder och torpedmateriel.

44:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts i punkt 46 av denna huvudtitel gjorda framställning har Riksdagen av det av 1910 års riksdag beviljade anslag för anskaffning av torpeder och torpedmateriel å 481,200 kronor på extra stat för år 1914 anvisat ett belopp av 90,600 kronor.

Anskaffning av gnistsignalmateriel.

45:o) Med anledning av Eders Kungl. Maj:ts under punkt 47 av denna huvudtitel gjorda framställning har Riksdagen av det av 1911 års riksdag för anskaffning av gnistsignalmateriel beviljade anslag å 375,000 kronor anvisat på extra stat för år 1914 återstående, ännu icke anvisade beloppet 125,000 kronor.

Anskaffning av gniststationer till vissa fartyg.

46:o) Eders Kungl. Maj:t har i punkt 48 av denna huvudtitel föreslagit Riksdagen att för anordnande av gniststationer å undervattensbåten Hvalen och tre under byggnad varande 1:a klass undervattensbåtar på extra stat för år 1914 bevilja ett anslag av 36,000 kronor med rätt för Eders Kungl. Maj:t att låta i mån av behov förskottsvis utanordna detta belopp redan under innevarande år.

Riksdagen, som godkänt vad Eders Kungl. Maj:t sålunda föreslagit, har för anordnande av gniststationer å undervattensbåten Hvalen och tre under byggnad varande 1:a klass undervattensbåtar på extra stat för år 1914 beviljat ett anslag av 36,000 kronor med rätt för Eders Kungl. Maj:t att låta i mån av behov förskottsvis utanordna detta belopp redan under innevarande år.

Försök med torped- och gnistmateriel.

47:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts under punkt 49 av denna huvudtitel framställda förslag har Riksdagen till försök med torped- och gnistmateriel på extra stat för år 1914 beviljat ett anslag av 25,000 kronor.

Materiel för minväsendets förstärkande.

48:o) I punkt 50 av denna huvudtitel har Eders Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen dels att för ändring av de permanenta mineringarna vid Vaxholms och Oskar-Fredriksborgs samt Karlskrona fästningar bevilja ett anslag

av 600,000 kronor och därav på extra stat för år 1914 anvisa ett belopp av 120,000 kronor,

dels att för anskaffning av handmin- och bevakningstelefonkablar för flottan och kustartilleriet bevilja ett anslag av 82,400 kronor och därav på extra stat för år 1914 anvisa ett belopp av 31,000 kronor,

dels att för anskaffning av flyttbara lysapparater för sjöpositioner bevilja ett anslag av 147,500 kronor och därav på extra stat för år 1914 anvisa ett belopp av 73,750 kronor,

dels att för anskaffning av starkt lysande lanternor för sjöpositioner bevilja på extra stat för år 1914 ett anslag av 57,000 kronor,

dels att för anskaffning av båtmateriel för minförsvaret bevilja ett anslag av 132,400 kronor och därav på extra stat för år 1914 anvisa ett belopp av 66,200 kronor,

dels ock att för anskaffning av kontraminmateriel för flottan och kustartilleriet bevilja ett anslag av 118,200 kronor och därav på extra stat för år 1914 anvisa ett belopp av 59,100 kronor.

Riksdagen, vars vederbörande utskott tagit del av de av departementschefen i statsrådsprotokollet omnämnda till ärendet hörande hemliga handlingarna, får härmed anmäla, att Riksdagen

dels för ändring av de permanenta mineringarna vid Vaxholms och Oskar-Fredriksborgs samt Karlskrona fästningar beviljat ett anslag av 600,000 kronor och därav på extra stat för år 1914 anvisat ett belopp av 120,000 kronor,

dels för anskaffning av handmin- och bevakningstelefonkablar för flottan och kustartilleriet beviljat ett anslag av 82,400 kronor och därav på extra stat för år 1914 anvisat ett belopp av 31,000 kronor,

dels för anskaffning av flyttbara lysapparater för sjöpositioner beviljat ett anslag av 147,500 kronor och därav på extra stat för år 1914 anvisat ett belopp av 73,750 kronor,

dels för anskaffning av starkt lysande lanternor för sjöpositioner beviljat på extra stat för år 1914 ett anslag av 57,000 kronor,

dels för anskaffning av båtmateriel för minförsvaret beviljat ett anslag av 132,400 kronor och därav på extra stat för år 1914 anvisat ett belopp av 66,200 kronor,

dels ock för anskaffning av kontraminmateriel för flottan och kustartilleriet beviljat ett anslag av 118,200 kronor och därav på extra stat för år 1914 anvisat ett belopp av 59,100 kronor.

Flyttningshjälp.

49:o) I punkt 51 av denna huvudtitel har Eders Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att i riksstaten för år 1914 å ordinarie stat under femte huvudtiteln uppföra ett förslagsanslag till flyttningshjälp å 11,000 kronor.

Riksdagen, som ansett sig böra biträda vad Eders Kungl. Maj:t sålunda i anslutning till motsvarande framställning under fjärde huvudtiteln föreslagit, har i riksstaten för år 1914 å ordinarie stat under femte huvudtiteln uppfört ett förslagsanslag till flyttningshjälp å 11,000 kronor.

Arvoden åt vid skeppsgossekåren i Marstrand anställda personer samt medikamenter, bad m. m.

50:o) Med anledning av Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen i likhet med vad för flera föregående år ägt rum, för arvoden åt vid skeppsgossekåren i Marstrand anställda personer samt medikamenter, bad m. m. på extra stat för år 1914 beviljat ett anslag av 10,498 kronor.

Tryckningskostnader.

51:o) I punkt 53 av denna huvudtitel har Eders Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att i riksstaten för år 1914 minska förslagsanslaget till tryckningskostnader från 25,046 kronor med 45 kronor till 25,001 kronor.

Då Eders Kungl. Maj:t rörande detta anslag icke föreslagit annan ändring än som erfordras för jämnande av huvudtitelns slutsumma, har Riksdagen för jämnande av huvudtitelns slutsumma i riksstaten för år 1914 höjt förslagsanslaget till tryckningskostnader, nu 25,046 kronor, med 48 kronor till 25,094 kronor.

Anordnande av en marinläkarkurs.

52:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts under punkt 54 av denna huvudtitel gjorda framställning har Riksdagen för anordnande av en marinläkarkurs beviljat på extra stat för år 1914 ett anslag av 5,400 kronor.

Hyresutgifter.

53:o) Med anledning av Eders Kungl. Maj:ts under punkt 55 av denna huvudtitel gjorda framställning har Riksdagen till bestridande av vissa hyresutgifter under femte huvudtiteln beviljat på extra stat för år 1914 ett anslag av 17,000 kronor.

Ersättning för förskott.

54:o) Eders Kungl. Maj:t har i punkt 56 av denna huvudtitel föreslagit Riksdagen att till täckande av förskott till bärgningskostnader för jagaren Vale m. m. å riksstatens femte huvudtitel för år 1914 anvisa ett extra anslag av 261,076 kronor.

I sammandrag innefattar det föreliggande förslaget ersättande av följande förskott:

för bärgningskostnader för jagaren Vale	kronor	182,206: 60
» ersättning för förskjutna kostnader för flyttning av gniststationen å Kungsholmsfort	»	6,000: —
» flottans arkiv å Skeppsholmen	»	1,000: —
» kostnader för vissa sakkunniga	»	67,690: 30
» välkomstfester för brittiska underofficerare och manskap	»	2,975: 14
» ersättningar för olycksfall	»	1,203: —
	Summa kronor	261,075: 04

På grund av vad i ärendet förekommit, har Riksdagen med bifall till Eders Kungl. Maj:ts sålunda framställda förslag till täckande av förskott till bärgningskostnader för jagaren Vale m. m. å riksstatens femte huvudtitel för år 1914 anvisat ett extra anslag av 261,076 kronor.

Täckande av förskott för anskaffning av viss materiel.

55:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts under punkt 57 av denna huvudtitel gjorda framställning har Riksdagen till täckande av ett belopp av 62,797 kronor 5 öre, som på grund av Eders Kungl. Maj:ts be-

slut den 16 augusti 1905 angående anskaffning av viss krigsmateriel blivit av marinförvaltningen förskottsvis utbetalt, *dels* medgivit, att härför må användas en behållning å 21,588 kronor 65 öre, som uppstått å det av Riksdagen på extra stat för år 1910 beviljade anslag å 515,786 kronor till ersättande av vissa kostnader för beredskapsåtgärder, *dels ock* beviljat på extra stat för år 1914 ett anslag av 41,209 kronor.

Viss materielanskaffning för marinens räkning m. m.

56:o) Under punkt 58 av denna huvudtitel har Eders Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att till täckande av de belopp, som jämlikt kungl. brev den 6 december 1912 komma att av de medel, vilka enligt stadgandet i § 63 regeringsformen skola för oförutsedda händelser vara tillgängliga, användas till bestridande av viss materielanskaffning med mera för marinens räkning, bevilja ett anslag av 626,500 kronor och därav på extra stat för år 1914 anvisa 208,834 kronor.

I årets statsverksproposition har Eders Kungl. Maj:t vidare utom huvudtitlarna under återopande av statsrådsprotokollet över finansärenden den 14 januari 1913 föreslagit Riksdagen att till täckande av de belopp, som jämlikt kungl. brev den 6 december 1912 komma att användas av de medel, som enligt stadgandet i § 63 regeringsformen skola för oförutsedda händelser vara tillgängliga, i riksstaten för år 1914 avsätta ett belopp av 500,000 kronor.

I två inom Riksdagen väckta motioner har hemställts, att Riksdagen ville vid uppgörande av riksstaten för år 1914 uppföra under femte huvudtitelns extra stat samtliga de belopp, som visas hava för marinens sättande i stridsberedskap förskottsvis utgått från det s. k. mindre kreditivet.

Eders Kungl. Maj:t har därefter i en den 25 april 1913 till Riksdagen avlåten proposition (nr 302) under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över sjöförsvärenden för samma dag föreslagit Riksdagen,

dels medgiva, att till värnpliktiga, vilka på grund av kungl. brev den 6 december 1912 blivit enligt 28 § värnpliktslagen kvarhållna i tjänst utöver den vanliga övningstiden, må utbetalas penningbidrag för den överskjutande tjänstgöringstiden, beräknat i ett för allt till en krona per man och dag;

dels ock för bestridande av härför erforderliga utgifter, högst 26,625 kronor, ävensom för täckande av kostnader till belopp av 655,000

kronor för vissa fartygsexpeditioner och beredskapsåtgärder vid marinen, eller tillhopa i avrundat tal 682,000 kronor, ej mindre medgiva användande av 552,000 kronor av reservationer, som uppstått å anslaget till flottans övningar, än även å extra stat för år 1914 under femte huvudtiteln bevilja härutöver erforderligt anslag, högst 130,000 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att i mån av behov disponera sistnämnda belopp redan under innevarande år.

De under senare delen av förra året vidtagna särskilda åtgärder och därav föranledda kostnader, för vilka ersättning bliver behöfelig, hava, såvitt marinen angår, av departementschefen i sammanfattning angivits sålunda:

anskaffning av min-, artilleri- och intendenturmateriel samt hyra av upplagsplats för stenkol	kronor	600,400:—
anskaffning av mobiliseringsförråd av stenkol	»	1,191,000:—
fartygsexpeditioner och beredskapsåtgärder	kronor	967,000:—
efter avdrag av beräknade kostnader, därest fastställd övningsplan fått fortgå	»	311,940:—
	kronor	655,060:—

Sistnämnda belopp utföres avrundat till » 655,000:—
 Summa kronor 2,446,400:—

vartill ytterligare komma några smärre utgiftsposter, vilkas belopp ännu icke kunnat beräknas.

För beredande av erforderliga tillgångar till bestridande av dessa utgifter förordnade Eders Kungl. Maj:t, att statskontoret skulle av tillgängliga medel i mån av behov tillhandahålla marinförvaltningen ett belopp av högst 2,562,700 kronor samt att av de medel, som enligt stadgandet i § 63 regeringsformen skulle för oförutsedda händelser vara tillgängliga, skulle av fullmäktige i riksgäldskontoret på rekvisition till statskontoret utbetalas, vad av statskontoret sålunda blivit till marinförvaltningen utanordnat.

Chefen för finansdepartementet har i sitt ovan införda yttrande till statsrådsprotokollet över finansärenden den 14 januari 1913 uttalat, att av ifrågakvarande utgifter en del vore av beskaffenhet att böra tillgodoses genom anslag å vederbörande huvudtitel eller eljest genom anvisande av för vederbörande förvaltnings behov tillgängliga medel, men att en annan del av utgifterna, som vore uteslutande betingad av

den extraordinära politiska situationen, såsom kostnaderna för vissa sjö-expeditioner, borde bestridas i annan ordning. Till denna sistnämnda grupp borde enligt departementschefens mening med avseende på sättet för anvisande av de för ändamålet erforderliga medlen böra hänföras även anskaffande av förråd, vilka, såsom förhållandet vore med kol för flottans behov, behövde tagas i anspråk allenast under mobilisering, men dock lämpligen borde finnas i förlag. Att till täckande av sistnämnda grupp av kostnader, som då beräknats uppgå till omkring 2,000,000 kronor, anvisa anslag å ett års budget syntes departementschefen emellertid icke lämpligen böra förekomma, utan syntes desamma böra fördelas på några år; och tillstyrkte departementschefen en anvisning för ändamålet av 500,000 kronor på 1914 års riksstat.

Under punkt 35 av statsrådsprotokollet över sjöförsvarsärenden den 14 januari 1913 har chefen för sjöförsvarsdepartementet jämväl uttalat, att kostnaderna för nu ifrågakvarande expeditioner av naturliga skäl icke hade ansetts böra uteslutande drabba ordinarie anslag under femte huvudtiteln.

I enlighet med finansministerns ovannämnda yttrande samt chefens för sjöförsvarsdepartementet hemställan i ämnet har Eders Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen föreslagit, *dels* att den ovan först nämnda posten, 600,400 kronor, i statsverkspropositionen (femte huvudtiteln punkt 58) angiven till 626,500 kronor, skulle täckas medelst ett av Riksdagen för ändamålet beviljat anslag å sistnämnda summa, varav å extra stat för år 1914 borde anvisas 208,834 kronor, *dels ock* att ett belopp av 500,000 kronor skulle utom huvudtitlarna uppföras i riksstaten för år 1914.

Sedermera har emellertid Eders Kungl. Maj:t i sin den 25 sistlidna april avlåtna proposition (nr 302) i fråga om ersättande av kostnader till belopp av 655,000 kronor för vissa fartygsexpeditioner och beredskapsåtgärder ävensom för bestridande av visst penningbidrag till värnpliktiga, högst 26,625 kronor, föreslagit, att härför skulle dels tagas i anspråk reservationer å anslaget till flottans övningar till belopp av 552,000 kronor, dels ock anvisas ett extra anslag för år 1914 å högst 130,000 kronor med rätt för Kungl. Maj:t att i mån av behov disponera sistnämnda belopp redan under innevarande år.

Vad först beträffar frågan om ersättande av kostnaderna för viss materielanskaffning samt för hyrande under 3 år av upplagsplats för stenkol, tillhoppa 600,400 kronor, har Riksdagen intet annat att erinra emot det därför begärda anslaget, än att det synes böra i sin helhet anvisas på 1914 års riksstat, varjämte anslaget torde i enlighet med senaste beräkningar böra begränsas till sistnämnda summa.

I fråga om ersättande av kostnaderna för anskaffande av stenkol, 1,191,000 kronor, innebär det i ovannämnda motioner väckta förslaget att härför erforderligt belopp skulle, i olikhet mot vad chefen för finansdepartementet uttalat, i sin helhet utgå år 1914 samt i riksstaten uppföras under femte huvudtiteln. I denna del anser sig Riksdagen böra biträda nyssnämnda motionärers förslag.

Vad beträffar den av Eders Kungl. Maj:t begärda ersättningen till värnpliktiga med ett penningbidrag av en krona per man och dag i ett för allt för den tid de kvarhållits utöver den vanliga övningstiden, anser sig Riksdagen av liknande skäl, som av 1912 års Riksdag uttalades i fråga om beviljandet av särskilt penningbidrag till de vid försöksmobiliseringen särskilt inkallade värnpliktige, nu böra tillstyrka, att dylikt penningbidrag beviljas; och har Riksdagen intet att erinra emot det av Eders Kungl. Maj:t i sådant avseende föreslagna beloppet.

Riksdagen har vidare ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag därom att till ersättande av vissa kostnader för fartygsexpeditioner och beredskapsåtgärder samt för bestridande av nyssnämnda penningbidrag till värnpliktiga, tillhopa 682,000 kronor, skulle dels användas 552,000 kronor av besparingarna å anslaget till flottans övningar dels ock beviljas ett anslag av 130,000 kronor på extra stat för år 1914.

På extra stat för år 1914 böra sålunda enligt Riksdagens mening anvisas *dels* ett anslag av 600,400 kronor för ersättande av vissa materielanskaffningar samt hyra för upplagsplats för stenkol, *dels* ett anslag av 1,191,000 kronor för bestridande av kostnaderna för anskaffning av stenkol, *dels ock* ett anslag av 130,000 kronor för täckande av en del av kostnaderna för fartygsexpeditioner och beredskapsåtgärder samt för bestridande av visst penningbidrag till värnpliktiga. Tillhopa utgöra dessa anslagsbelopp 1,921,400 kronor.

Då Eders Kungl. Maj:t föreslagit, att för ovannämnda ändamål skulle på extra stat för år 1914 anvisas $(208,834 + 500,000 + 130,000 =)$ 838,834 kronor, överskjuter sålunda summan av de av Riksdagen angivna anslagsbeloppen med 1,082,566 kronor summan av vad Eders Kungl. Maj:t begärt för år 1914.

På grund av vad sålunda anförts, får Riksdagen anmäla, att Riksdagen

dels i anledning av Eders Kungl. Maj:ts i punkt 58 av femte huvudtiteln framställda förslag samt ovannämnda motioner till bestridande av viss materielanskaffning m. m. för marinens räkning på extra stat för år 1914 under femte huvudtiteln anvisat ett anslag av 600,400 kronor; *dels* i anledning av Eders Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen

utom huvudtitlarna framställda förslag samt ovannämnda motioner till bestridande av kostnad för anskaffning av mobiliseringsförråd av stenkol för marinens räkning, på extra stat för år 1914 under femte huvudtiteln anvisat ett anslag av 1,191,000 kronor;

dels med bifall till Eders Kungl. Maj:ts i propositionen nr 302 därom väckta förslag medgivit, att till värnpliktiga, vilka på grund av kungl. brev den 6 december 1912 blivit enligt 28 § värnpliktslagen kvarhållna i tjänst utöver den vanliga övningstiden, må utbetalas penningbidrag för den överskjutande tjänstgöringstiden, beräknat i ett för allt till en krona per man och dag;

dels ock med bifall till Eders Kungl. Maj:ts i propositionen nr 302 därom väckta förslag och med avslag å ovannämnda motioner, såvitt de i detta ämne skilja sig från Eders Kungl. Maj:ts förslag, för bestridande av de uti mom. c) omnämnda penningbidrag åt värnpliktiga, högst 26,625 kronor, ävensom för täckande av kostnader till belopp av 655,000 kronor för vissa fartygsexpeditioner och beredskapsåtgärder vid marinen, eller tillhoppa i avrundat tal 682,000 kronor, ej mindre medgivit användande av 552,000 kronor av reservationer, som uppstått å anslaget till flottans övningar, än även å extra stat för år 1914 under femte huvudtiteln beviljat härutöver erforderligt anslag, högst 130,000 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att i mån av behov disponera sistnämnda belopp redan under innevarande år.

Bidrag till Stockholms stad för anskaffande av en isbrytare.

57:o) Eders Kungl. Maj:t, som i statsverkspropositionen under femte och sjunde huvudtitlarna för år 1914 uppfört särskilda anslag, vardera å 87,500 kronor, som bidrag till Stockholms stad för anskaffande av en isbrytare, har i en den 14 januari 1913 till Riksdagen avlåten proposition, nr 51, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över sjöförsvarsärenden för samma dag, föreslagit Riksdagen att, under de i statsrådsprotokollet angivna villkor, såsom bidrag till Stockholms stad för anskaffande av en för genombrytande av packis byggd isbrytare av storlek och beskaffenhet i övrigt, som av marinförvaltningen prövas vara för marinens behov tillfredsställande, bevilja ett anslag av 350,000 kronor samt därav på extra stat för år 1914 anvisa halva beloppet eller 175,000 kronor, att utgå med hälften eller 87,500 kronor från vardera av riksstatens femte och sjunde huvudtitlar, med rätt för Kungl. Maj:t att disponera nämnda belopp å 175,000 kronor redan under år 1913.

Såsom Riksdagen i särskild skrivelse den 26 februari 1913 (nr 19) anmält har Riksdagen, under de i statsrådsprotokollet över sjöförsvärens ärenden den 14 januari 1913 angivna villkor, såsom bidrag till Stockholms stad för anskaffande av en för genombrytande av packis byggd isbrytare av storlek och beskaffenhet i övrigt, som av marinförvaltningen prövas vara för marinens behov tillfredsställande, beviljat ett anslag av 175,000 kronor, samt därav på extra stat för år 1914 anvisat halva beloppet eller 87,500 kronor, att utgå från riksstatens femte huvudtitel med rätt för Eders Kungl. Maj:t att disponera nämnda belopp, 87,500 kronor, redan under år 1913.

Utförande av sjömätningar.

58:o) Eders Kungl. Maj:t har i punkt 61 av denna huvudtitel föreslagit Riksdagen att till utförande av sjömätningar bevilja på extra stat för år 1914 ett anslag av 89,400 kronor.

Enligt den utgiftsberäkning för sjökarteverket, som framlades för 1912 års Riksdag i samband med förslag till löneroglering för denna institution, skulle en avsevärd del av verkets utgifter, nämligen kostnaderna för mätningsexpeditionerna, fortfarande, i den mån anslag av Riksdagen därför erfordrades, täckas genom anslag å extra stat. I enlighet med vad Eders Kungl. Maj:t då föreslog, anvisades till utförande av sjömätningar på extra stat för år 1913 ett anslag av 104,000 kronor.

Av vissa skäl, för vilka departementschefen närmare redogjort i statsrådsprotokollet, har nu föreslagits, att anslaget skulle för år 1914 bestämmas till 89,400 kronor. Häremot har Riksdagen icke haft något att erinra.

Riksdagen har alltså till utförande av sjömätningar beviljat på extra stat för år 1914 ett anslag av 89,400 kronor.

Lots- och fyrinrättningen med livräddningsanstalterna.

59:o) I punkterna 62 och 63 av innevarande års statsverkspropositions femte huvudtitel har Eders Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att i avvaktan på den proposition angående beviljande av anslag för lots- och fyrinrättningen med livräddningsanstalterna, Eders Kungl. Maj:t komme att till Riksdagen avlåta, *dels* i det till lots- och fyrinrättningen med livräddningsanstalterna uppförda ordinarie anslaget, nu 1,800,409

kronor, beräkna en förhöjning av 1,503,723 kronor och sålunda beräkna anslaget i dess helhet till 3,304,132 kronor, *dels ock* för säkerhetsanstalterna för sjöfarten bland de extra anslagen å femte huvudtiteln för år 1914 beräkna ett belopp av 433,100 kronor.

Sedermera har Eders Kungl. Maj:t i en den 4 april 1913 till Riksdagen avlåten proposition (nr 190) under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över sjöförsvarsärenden för samma dag, med återtagande av de i statsverkspropositionen gjorda framställningar i fråga om anslag å ordinarie stat till lots- och fyrinrättningen med livräddningsanstalterna med förslagsvis beräknat belopp av 3,304,132 kronor samt å extra stat för säkerhetsanstalterna för sjöfarten med förslagsvis angivet belopp av 433,100 kronor, föreslagit Riksdagen *dels* att ordinarie reservationsanslaget till lots- och fyrinrättningen med livräddningsanstalterna måtte i riksstaten för år 1914 upptagas till enahanda belopp, vartill inkomsten av titeln fyr- och båkmedel beräknats, eller 2,000,000 kronor, och följaktligen, med inberäkning av däruti ingående friheter och ersättningar 409 kronor, utföras med 2,000,409 kronor, varvid Eders Kungl. Maj:t tillika förutsatt, att de å inkomsttiteln fyr- och båkmedel uppkommande överskott fortfarande må såsom hittills få med vederbörligt tillstånd användas för de med anslaget avsedda ändamål; *dels ock* att för beredande av tillfällig förbättring i lots- och fyrpersonalens avlöningsförmåner under år 1914 enligt vissa i förenämnda statsrådsprotokoll angivna grunder bevilja på extra stat för år 1914 ett anslag av 60,500 kronor.

Med bifall till vad Eders Kungl. Maj:t i sistnämnda proposition föreslagit har Riksdagen

dels i riksstaten för år 1914 upptagit ordinarie reservationsanslaget till lots- och fyrinrättningen med livräddningsanstalterna till enahanda belopp, vartill inkomsten av titeln fyr- och båkmedel beräknats, eller 2,000,000 kronor, och följaktligen, med inberäkning av däruti ingående friheter och ersättningar 409 kronor, utfört detsamma med 2,000,409 kronor, varvid tillika förutsatts, att de å inkomsttiteln fyr- och båkmedel uppkommande överskott fortfarande må såsom hittills få med vederbörligt tillstånd användas för de med anslaget avsedda ändamål;

dels ock för beredande av tillfällig förbättring i lots- och fyrpersonalens avlöningsförmåner under år 1914 enligt vissa i statsrådsprotokollet över sjöförsvarsärenden den 4 april 1913 angivna grunder beviljat på extra stat för år 1914 ett anslag av 60,500 kronor.

Anskaffning av ett fyrskepp att förläggas vid Ölands södra udde.

60:o) Under punkt 64 av denna huvudtitel har Eders Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att för anskaffning av ett fyrskepp, att förläggas vid Ölands södra udde, bevilja utöver redan anvisade 190,000 kronor ett ytterligare anslag av 55,000 kronor å extra stat för år 1914, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att låta i mån av behov förskottsvis utanordna sistnämnda belopp redan under innevarande år.

Såsom Riksdagen i särskild skrivelse den 26 februari 1913 (nr 20) anmält, har Riksdagen för anskaffning av ett fyrskepp, att förläggas vid Ölands södra udde, beviljat utöver redan anvisade 190,000 kronor ett ytterligare anslag av 55,000 kronor å extra stat för år 1914 med rätt för Eders Kungl. Maj:t att låta i mån av behov förskottsvis utanordna sistnämnda belopp redan under innevarande år.

Nautisk-meteorologiska byrån.

61:o) Eders Kungl. Maj:t har i punkt 65 av denna huvudtitel föreslagit Riksdagen att med godkännande av stat för nautisk-meteorologiska byrån av den lydelse, bilagan nr 6 vid ovannämnda statsrådsprotokoll angående femte huvudtiteln utvisar, i riksstaten för år 1914 höja anslaget till nautisk-meteorologiska byrån, nu 25,500 kronor, med 600 kronor till 26,100 kronor.

Den begärda ökningen av detta anslag är avsedd att täcka den årliga drift- och underhållskostnaden för en föreslagen ny vattenhöjdmätningstation och vissa andra årliga utgifter, som därmed stå i samband. Riksdagen, som i nästföljande punkt anmäler, att Riksdagen beviljat det för stationens anläggande begärda extra anslaget, har jämväl godkänt de ändringar i staten för nautisk-meteorologiska byrån, som därav påkallas.

Riksdagen har sålunda med godkännande av stat för nautisk-meteorologiska byrån av den lydelse, bilagan nr 6 vid statsrådsprotokollet angående femte huvudtiteln utvisar, i riksstaten för år 1914 höjt anslaget till nautisk-meteorologiska byrån, nu 25,500 kronor, med 600 kronor till 26,100 kronor.

Anläggning av en vattenhöjdmätningsstation.

62:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen för anläggning av en vattenhöjdmätningsstation i nordliga delen av Bottenhavet beviljat på extra stat för år 1914 ett anslag av 6,500 kronor.

Förstärkning av arbetskrafterna vid nautisk-meteorologiska byrån.

63:o) Med anledning av Eders Kungl. Maj:ts i punkt 67 av denna huvudtitel gjorda framställning har Riksdagen för arvode åt ytterligare en assistent vid nautisk-meteorologiska byrån på extra stat för år 1914 anvisat ett belopp av 3,000 kronor.

Övriga ordinarie anslag.

64:o) Beträffande övriga i nu gällande riksstat under femte huvudtiteln upptagna ordinarie anslag har någon förändring icke ifrågasatts; och får Riksdagen anmäla, att samtliga de ordinarie anslag under femte huvudtiteln, vilka icke här ovan blivit särskilt omförmälda, i riksstaten för år 1914 upptagits till oförändrade belopp.

Stockholm den 30 maj 1913.

Med undersätlig vördnad.

**Tabell över anslagen under riksstatens femte huvudtitel.
Sjöförsvarsdepartementet.**

		Ordinarie anslag		Extra anslag		Ordinarie anslag		Extra anslag	
		Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.
A. Departementet.									
1	Departementschefen.....					17,000	—		
2	Departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli och kommandoexpeditionen					34,200	—		
3	Till provisorisk löneroglering för befattningshavare i departementet, <i>förslagsanslag</i>							4,215	—
	Säger för departementet					51,200	—	4,215	—
B. Överstyrelsen.									
1	Marinförvaltningen					133,000	—		
2	Vikariatsersättning m. m. i marinförvaltningen							6,300	—
3	Förstärkning av arbetskrafterna i marinförvaltningen							9,400	—
4	Marinstaben					3,000	—		
	Säger för överstyrelsen					136,000	—	15,700	—
C. Undervisningsverken.									
1	Sjökrigsskolan, <i>reservationsanslag</i>					27,225	—		
2	Sjökrigsskolan, <i>reservationsanslag</i>					39,487	—		
3	Skeppsgosseskolan					29,520	—		
4	Marinintendentskolan, <i>reservationsanslag</i>					9,100	—		
	Säger för undervisningsverken					105,332	—		

		Ordinarie anslag		Extra anslag		Ordinarie anslag		Extra anslag	
		Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.
D. Avlöning för flottan och kustartilleriet, ersättningar m. m.									
<i>Flottan.</i>									
1	Avlöning för flottans kårer och stater.....	5,842,292	—						
2	Beredande av personligt lönetillägg åt marindirektören av 2:a graden i flottan C. E. Richson.....			1,365	—				
3	Beredande av personligt lönetillägg av 600 kronor för år åt vardera av bataljonspredikanterna vid flottans station i Karlskrona E. A. W. Holmberg och E. A. Collén.....			1,200	—				
4	Extra lönetillägg för år 1913 åt en del tjänstemän och betjante i ambetsverk, kårer och stater, hörande till sjöförsvarsdepartementet, <i>förslagsanslag</i>			2,000	—				
5	Ersättning för rustning och rotering, <i>förslagsanslag</i>	8,000	—			5,850,292	—	4,565	—
<i>Kustartilleriet.</i>									
6	Avlöning för kustartilleriets personal.....	1,402,814	—						
7	Beredande av personligt lönetillägg till sergeanten öfver stat vid kustartilleriet A. G. Sjöqvist.....			580	—	1,402,814	—	580	—
Säger för avlöning för flottan och kustartilleriet, ersättningar m. m.						7,253,106	—	5,145	—
E. Intendenturen.									
<i>Flottan.</i>									
1	Beklädnad åt sjömans- och skeppsgossekårer, <i>reservationsanslag</i>	487,800	—						
2	Naturaunderhåll åt personal vid flottan, <i>förslagsanslag</i>	1,751,144	—						
3	Anskaffande av filter för fartygen vid flottans station i Karlskrona.....			12,000	—	2,238,944	—	12,000	—

		Ordinarie anslag		Extra anslag		Ordinarie anslag		Extra anslag	
		Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.
<i>Kustartilleriet.</i>									
4	Beklädnad åt kustartilleriets manskap, reservationsanslag	150,921	—						
5	Naturaunderhåll åt personal vid kustartilleriet, förslagsanslag	521,518	—			672,439	—		
Säger för intendenturen						2,911,388	—	12,000	—
F. Nybyggnad och underhåll.									
<i>Flottan.</i>									
1	Flottans nybyggnad och underhåll, reservationsanslag	2,728,500	—						
2	Till krigsfartygsmaterial			2,500,000	—				
3	Täckande av brist i anslaget till anskaffning av undervattensbåten Hvalen					36,657	—		
4	Anskaffning av transportmedel för flottans varv i Stockholm					36,000	—		
5	Påbyggnad av sjömanskärens kasärn II i Karlskrona m. m.					118,350	—		
6	Tidsenliga lyft- och transportanordningar å flottans varv i Karlskrona					50,000	—		
7	Anordningar för förbättrande av de sanitära förhållandena i ingenjördepartementets verkstäder å flottans varv i Karlskrona					18,000	—		
8	Omläggning av spårnätet vid flottans varv i Karlskrona					22,300	—		
9	Modernisering och utvidgning av järngjuteriet m. m. vid flottans varv i Karlskrona					140,000	—		
10	Tillbyggnad av båtbyggerverkstaden å flottans varv i Karlskrona					45,000	—		
11	Elektriska anläggningar för marinens behov i Karlskrona					162,200	—		
12	Verkställande av muddrings- och sprängningsarbeten i yttre varvshamnen i Karlskrona					32,000	—		
13	Pressluftanordning vid flottans varv i Stockholm					11,000	—		
						2,728,500	—	3,171,507	—

		Ordinarie anslag		Extra anslag		Ordinarie anslag		Extra anslag	
		Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.
<i>Kustartilleriet.</i>									
14	Underhåll av kustartilleriets byggnader och materiel, <i>reservationsanslag</i>	506,700	—						
15	Till utförande av en ångpannecentral m. fl. arbeten å Kungsholms fort			123,938	—				
16	Till uppförande av nytt varmbadhus å Kungsholms fort			23,435	—				
17	Till inredande av tvättstuga i nuvarande varmbadhuset å Kungsholms fort			1,565	—				
18	Till inredande av sjukvårdslokaler å Kungsholms fort			15,950	—				
19	Till anläggning av vattenledning från Göteborgs stad till Nya varvet m. m.			104,000	—				
20	Till elektrisk belysningsanläggning vid Nya varvet			12,000	—				
21	Till uppförande av proviantförråd vid Fårösunds kustposition			6,975	—				
22	Till permanenta kokinrättningar jämte inventarier inom Vaxholms och Oskar-Fredriksborgs fastning			39,250	—	506,700	—	327,113	—
Säger för nybyggnad och underhåll						3,235,200	—	3,498,620	—
G. Övningar.									
<i>Flottan.</i>									
1	Flottans övningar, <i>reservationsanslag</i>	1,645,000	—						
2	Sjöbeväringens vapenövningar samt beklädning och ersättning därfor, <i>förslagsanslag</i>	1,650,815	—			3,295,815	—		
<i>Kustartilleriet.</i>									
3	Kustartilleriets övningar, <i>reservationsanslag</i>	190,000	—						
4	Kustartilleribeväringens vapenövningar samt beklädning och ersättning därfor, <i>förslagsanslag</i>	473,154	—						
5	Krigsövningar vid kustpositionerna, <i>reservationsanslag</i>	15,000	—			678,154	—		
Säger för övningar						3,973,969	—		

		Ordinarie anslag		Extra anslag		Ordinarie anslag		Extra anslag	
		Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.
H. Artilleribehov.									
<i>Flottan.</i>									
1	Skjutförsök och inskjutning av kanoner			35,000					
2	Anskaffning av övningsmateriel för utbildning i skjutning			63,360					
3	Anskaffning av och anställande av försök med en 28 cm. kanon med lavettage samt ammunition			100,000					
4	Omladdning av halvpansggranater med brisansämne			40,000					
5	Förbättring av projektilutredningen för vissa pansarbåtar			100,000				338,360	
<i>Kustartilleriet.</i>									
6	Anskaffning av brisansladdade projektiler till kustartilleriets grova kastpjäser			50,000					
7	Anskaffning av moderna avståndsmätare för kustfästningarna			50,000					
8	Anskaffning av övningsmateriel för kustartilleriets utbildning i skjutning			31,700				131,700	
Säger för artilleribehov								470,060	
I. Torped- och gnistsignalväsendet.									
1	Anskaffning av torpeder och torpedmateriel							90,600	
2	Anskaffning av gnistsignalmateriel							125,000	
3	Anskaffning av gniststationer till vissa fartyg							36,000	
4	Försök med torped- och gnistmateriel							25,000	
Säger för torped- och gnistsignalväsendet								276,600	

		Ordinarie anslag		Extra anslag		Ordinarie anslag		Extra anslag	
		Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.
J. Minväsendet.									
1	Ändring av de permanenta mineringarna vid Vaxholms och Oskar-Fredriksborgs samt Karlskrona fästningar							120,000	—
2	Anskaffning av handmin- och bevaknings-telefonkablar för flottan och kustartilleriet							31,000	—
3	Anskaffning av flyttbara lysapparater för sjöpositioner							73,750	—
4	Anskaffning av starkt lysande lanternor för sjöpositioner							57,000	—
5	Anskaffande av båtmateriel för minförsvaret							66,200	—
6	Anskaffning av kontraminmateriel för flottan och kustartilleriet							59,100	—
Säger för minväsendet								407,050	—
K. Diverse.									
1	Ålderstillägg, <i>förslagsanslag</i>					26,700	—		
2	Ersättning åt officerare, ingenjörer och intendenten under anställning eller kommandering utrikes, <i>reservationsanslag</i>					15,000	—		
3	Resestipendium åt läkare vid marinläkarkåren, <i>reservationsanslag</i>					2,000	—		
4	Rese och traktamentspenningar, <i>förslagsanslag</i>					55,500	—		
5	Flyttningshjälp, <i>förslagsanslag</i>					11,000	—		
6	Sjukvård för marinen, <i>förslagsanslag</i>					115,960	—		
7	Uppvärmning, belysning, renhållning samt tvätt- och badinrättningar, <i>förslagsanslag</i>					315,000	—		
8	Arvoden åt vid skeppsgossekåren i Marstrand anställda personer, medikamenter, bad m. m.							10,498	—
9	Skrivmaterialier och expenser m. m., <i>förslagsanslag</i>					100,000	—		
10	Bestridande av tryckningskostnader, <i>förslagsanslag</i>					25,094	—		
11	Diverse behov					22,254	—		
12	Extra utgifter					12,500	—		

		Ordinarie anslag		Extra anslag		Ordinarie anslag		Extra anslag	
		Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.
13	Anordnande av en marinläkarkurs							5,400	—
14	Bestridande av hyresutgifter							17,000	—
15	Ersättning för förskott							261,076	—
16	Täckande av förskott för anskaffning av viss materiel							41,209	—
17	Till bestridande av viss materielanskaffning m. m. för marinens räkning							600,400	—
18	Till bestridande av kostnad för anskaffning av mobiliseringsförråd av stenkol för marinens räkning							1,191,000	—
19	Till täckande av kostnader för vissa fartygsexpeditioner och beredskapsåtgärder vid marinen samt till bestridande av visst penningbidrag till värnpliktiga							180,000	—
20	Bidrag till Stockholms stad för anskaffande av en isbrytare							87,500	—
Säger för diverse						701,008	—	2,344,083	—
L. Handeln.									
<i>Sjökarteverket.</i>									
Sjökarteverket:									
1 a	Bestämt anslag	47,800	—						
1 b	Förslagsanslag	5,000	—						
1 c	Reservationsanslag	49,000	—	101,800	—				
2	Utförande av sjömätningar				89,400	101,800	—	89,400	—
<i>Lots- och fyrväsendet.</i>									
Lots- och fyrinrättningen med livräddningsanstalterna:									
3 a	Reservationsanslag, att av fyr- och båkmedel direkt utgå	2,000,000	—						
Förslagsanslag:									
3 b	Friheter	405	—						
3 c	Ersättningar	4	—	2,000,409	—				
4	Tillfällig förbättring av lots- och fyrpersonalens avloningsförmåner under år 1914				60,500				
5	Anskaffning av ett fyrskepp, att förläggas vid Ölands södra udde				55,000	2,000,409	—	115,500	—

		Ordinarie anslag		Extra anslag		Ordinarie anslag		Extra anslag	
		Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.
<i>Undervisningsanstalter för sjöfart och nautisk-meteorologiska byrån.</i>									
Undervisningsanstalter för sjöfart:									
6	Navigationsskolorna	184,220	—						
7	Navigationslärarkursen, reser- vationsanslag	2,200	—	186,420	—				
8	Nautisk-meteorologiska byrån	26,100	—						
9	Anläggning av en vattenhöjdmät- ningsstation					6,500	—		
10	Arvode åt ytterligare en assistent vid nautisk-meteorologiska byrån					3,000	—		
11	Ålderstillägg för personalen vid undervis- ningsanstalterna för sjöfart och före- ståndaren för nautisk-meteorologiska byrån, förslagsanslag	13,000	—			225,520	—	9,500	—
Säger för handeln						2,327,729	—	214,400	—
Summa						20,694,927	—	7,247,873	—